

“ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅ,, ուսումնական թերթը կը մտնէ իւր գոյութեան 11⁷ շրջանը եւ կը զօրակցի իւր ամեն ինչին, որոնք իւր անդամները կը օգտագործեն իւր անդամները: ”

“ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅ,, պահելով իւր անդամները իւր անդամները, որ է երկու մեծագիր թերթ, ՊԻՏԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿԵ ոչինչ ամեն հետաքրքրական, հմտակց յօդուածներն, որ կը հայն հԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ: Մեր ազգային օրաթերթներն ընդարձակ չիւթ կը մատակարարեն ԳՐԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ, իսկ “Հ. Ամսօրեայն,, իրեն ընտրած է ի մասնաւորի հայ գրագիտութիւնը: ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ տրուած ծաւալն ըստ պարագայից աւելի պիտի ընդարձակուի, իսկ Հայ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ նկատմամբ եղած ուսումնասիրութիւններն պիտի ենթարկէ անաշտ քննադատութեան: Պիտի ջանայ հրատարակել ըստ կարելոյն փութով, Հայ ուսման եւ Հայ Ընդուն ԿԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ամեն ազգային եւ մասնաւոր օտարազգի գիտական բանասէրներու ԶՕԴՈՒԱԾՆԵՐՆ ու գրքերն, որ կերպով մը առնչութիւն ունին Հայագիտութեան հետ: ԻՆՔՆԱԳԻՐ պիտի ըլլան ըստ մեծի մասին “Հանդէս Ամսօրեայն,, բանասիրական յօդուածները, բայց ԹԱՐԳՄԱՆԱԾՈՒ ԵՄ յօդուածներն ալ “Հանդէս,, ծաւալին ներածին չափ պիտի ներկայացնեն մեր Լիւթերցողաց, ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ կը տեսնենք թէ առանց կողմնակցութեանց պայքարի, միաշունչ համակրութեամբ: ԸՆԴՈՒՆՈՒԹԵԱՆ “Հանդէս,, կրնանք ըսել՝ մէկ բաժանորդաց կողմանէ, անցեալ տարի սկսած ծԱՂԿԵՓՈԽՆԶԸ, որ իբր “Փորձ,, ջանաց ամեն ամիս պաշտօնաւոր մը տալ ազգային կենաց եւ պայտահետեւ ալ ՊԻՏԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ, այս տարի ալ վասն զի կարեւոր պատճառ մը չունինք առ այժմ դադարեցնելու: ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻԻՆԸ նոյն ընդարձակութեամբ կը շարունակուի: Թաւալ պիտի տանինք նոյնպէս ԳՐԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՈՒԹԻՆՆԵՐՆ որ աւելի անձուկ կապեցին բաժանորդները իմապարտութեան հետ: ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՆՆԵՐ անուամբ ամեն ամիս կը հրատարակուին նորատպ գրքերն, իսկ ԳՐԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒԹԻՆՆԵՐ անուամբ պիտի ջանանք զարգարել “Հանդէս,, կողմ: Իւրիւր շնորհակալութիւն այն ամէն գրաւորաց որ օրէկիցէ եղանակաւ քաջալուրելոյն “Հանդէս Ամսօրեայն,,:

Նշանակելի մէջ թերթին ծաւալումը կը խնդրուի:

ԳՐԻԹԵԿԱԼՈՒԹԻՆՆԵՐ “ԸՄՍՕՐԵԱՅ ՀԱՆԴԵՍ”

Վրժնաւ,	Մայր Հանգ Միաբանութեան:	ՏՊԻՍ,	Պր. Յովակիմ Զաւիշապաշեան:
Գ. ՊՈԼԻՍ,	Պր. Զատիկ Բաբայան:	ՆՈՐ-ՆԱՆԻՃԻՆԸ,	Պր. Լուսինջ Մայրախան:
“ “	Հանգաւոր Միաբանութեան:	ԼԵՍԼԱՅԻՍ,	Տ. Բրիտանիոյ ԿԻ, Թաւալապաշեան:
ԶՄԻՆՈՒՆԸ,	Սեդրախան Թիւ 5:	ՊԻՆԴԻՍԻՍԻՍ,	Պր. Միլոտի Եպիսկոպոս:
ԼՅՏԸՆ,	Հանգաւոր Միաբանութեան:	ԼՅՏՐԱՅԻՍ,	Տ. Արքեպիսկոպոս:
ԿԵՐԱՆ,	Հ. Եպիսկոպոս Վ. Ամիրխան:	ԱՄԻՐԻՍ,	Պր. Ստ. Պ. Սեդրապաշեան:
ՏՐԱՊԻՆԸ,	Հ. Զատիկապաշեան:	ԼՐՈՒՆԻՍ,	Պր. Ստեփան, Տ. Կերեմեան:
ԿԵՐԱՅԻՍ,	Յով. Ե. Գալուստի Գ. Էթ. Խոջեան:	ԿՈՒՆԸՆԸ,	Պր. Օճաիկ Մ. Լիֆեան:
ՄԵՐԱՅԻՍ,	Յարգ. Ստեփան Վ. Տաքիսիան:	ՄԵՆԸՆԸՆԸ,	Պր. Կարապետ Մ. Միլիան:
“	Վ. Էթ. Տ. Եպիսկոպոս:	ԼՅՏԸՆԸՆԸ,	Պր. Յովն. Եպիսկոպոս:
		ԼՅՏԸՆԸՆԸ,	Պր. Օճաիկ Մ. Լիֆեան:
		ԼՅՏԸՆԸՆԸ,	Պր. Գալուստի Տաքիսիան:

ՆՈՐ ՀՐԵՏԵՐԸ ԿՈՒԹԻՆՔ

ԱՄՐՈՒՆԻՏԱՐԵԱՆՑ ՌԻՍՏԱ-ԳԵՈՐԳ. — Զօրանն ու Նշանաձը 1883 թուին: Թիֆլիս, Տպ. Մ. Շաբաձէի 1896, 8°, 127 էր. Գինն է՝ 40 կոպ.:

BARIDON R. — Arm., Coup d'oeil général et explicatif sur son histoire et les derniers événements. Lausanne, 1896, 8°, 16 pp. Prix: 5 centimes.

ԱՄՐԱՆՆԵԱՆ Զ. — Ներքինապետ Աղանը: Թիֆլիս, Տպ. Վր. Հրատ. Ըսկ. 1896, 8°, 32 էջ: Գինն է՝ 10 կոպ.:

ՆՈՒՐՈՒՆԵԱՆ Հ. Մ. — Պատմութիւն ժամանակակից, Մասն Բ, 1848—1867: Վննտիկ, Ս. Վազար, 1896, 8°, 8+883 էջ:

ՊԱՐՈՆԵԱՆ Զ. Զ. — Ազգային ջրներ: Գ. տպգր. (Նոյննակի պատկերով): Թիֆլիս, Տպ. Մ. Գ. Ռոսինսկի: 8°, 402 էջ. Գինն է՝ 1 ռբ. (Թիֆլ. Հայ. Հրատրէ. Ըսկ. Nr. 112):

PASCAL, LE CHANOINE — Histoire de la maison Royale de Lusignan, Paris, 1896, 8°, V+200 pp.

HORTON W. E. — The Royal House of Lusignan. 1896. 8°, 16 pp.

ANTINESCU Z. — Autobiographia mea seu. Un voiagiu in timpu de 70 ani, prosa şi poezia. cu illustrationi. Ploiesci, 1895, 4°.

LENOIR, M.-E. — Biographie du Pœ L. de Lusignan. „Le Biographe“ XVIIIme Volume, 3me Livraison, 1896, p. 33—35.

LOROUX. Sonnet au Pœ Léon de Lusignan: ibid.

PENELOPE — Prof. Minas Teheraz: „The Spinning Wheel“ Vol. III (1896) Nr. 191, p. 53.

AN OLD INDIAN — Historical Sketsch of Armenia and the Armenians in ancient and modern times with special reference to the present crisis. London, 1896, 8°, VIII+200 pp, 1 map. 5 sh.

WINTLE W. J. — Armenia and its sorrows. Second edition, with an Additional Chapter. London, 1896. 8°, 120 pp., 1 map. illustr. sh. 1.

ԺՈՂՈՂՐԴԻԱԿԱՆ ՏԱՐԵՅՈՅՑ 1897 թուականին-Քրիստոսի: Հրատրէ. Ն. Կ. Պէրպէրեան: Գ. Տարի: Կ. Պոլ. 1897, տպ. Ն. Կ. Պէրպէրեան, 8°, 368 էջ: Գինն է՝ 6 դր.:

ՏԻՒՐԵԱՆ Կ. — Կապախան լեռանց մէջ: Ուղեգրական եւ ազգագրական ակնարկներ: Վիննա, Միխիթ. տպարան 1896. 8°, 4+72 էր. Գինն է՝ 3ր. 1. — ռբ. — 35:

ԹՂԹԸ ԿՈՒԹԻՆՔ “ՀԱՆԳԻՍԻ”

Զ... Ռ. Թ. — Շատ լաւ գուշակած էր. բացէր “Հանդէսի” ամսական տարւան Սեպտեմբերի թիւը եւ կը գտնէր էջ 288, այս “Թարս” լինն պատմութիւնը, եւ զրեթէ բոլոր առ բոլոր: Զրանցքը բացուելէն ետքն ալ պիտի գտնուի անշուշտ լրագիր մը, որ “նոր ջրանցք մը” անուամբ նոյն տեղեկութիւնները պիտի տայ...:

ՍՈՒՐՍՏՐԻ — “ՆՈՐԱՆԱԶՄ...” — Զարմանալի կը գտնենք Ձեր ատաղաքականութիւնը: Յոռի սովորութիւն դարձած է՝ տարւոյն վերջը խմբագրութեանց դիմել ձրի օրինակ մ’ընդունելու համար: Խմբագրութիւններն հաստատուած չեն ձրի օրինակներ բաշխելու...: Լաւագոյն կ’ըլլար հարուստ ազգայնոց դիմել, որով նպաստած կ’ըլլայր նաեւ խմբագրութեանց ծախսը թեթեւացման: Կը ցախնր որ Ձեր ատաղաքականութիւնը մերժելու ստիպուած ենք, բայց համաձիտ պիտի գտնէք մեզի շատ խմբագրութիւններ...:

Կ. Պ. — “ԳԻԺԱՌՆ” — Երկու ոտանաւորներն ալ ընդունած ենք. յարմար առթիւ կը ջանանք հրատարակել: 2. Շնորհակալութիւն Ձեր անկեղծ կոտորումն. հաղորդեցէք միւս երկուքին ալ: 3. “Ազգական Ատուռոյ է” շատ լաւ կ’ըլլէր. բայց վատա՛ն եղէր, որ “ապագան մարդու ալ կը շնորհուի”, եթէ միայն — համբերել գիտնանք:

Կ. Պ. — Յ. ԱՐՇ. — Ձեր “Հաթերէն” ղինի, եւ Բարեկատուանի նուիրական ծառը, յօդուածը չի տպագրուիր: Այս նիւթոյ վրայ գրուած երկու յօդուածները բաւական կը համարենք մեր ընկերացոյններուն համար:

ՊԱՐՈՒՍ — Ս. Պ. — Նոյեմբերի թիւն ուղարկած ենք. կ’երեւայ նոր հասցէին պատճառաւ եղած է ընդհատութիւնը:

ԶՈՐԻՈՒՆԻՍ — Հ. Յ. Բ. — Վճարեցէք ի հաշիւ մեր. եթէ հարկ կը տեսնէք նոյն իսկ 4: Ձեր նամակներն ընդունուած են. երկուքին ալ պատասխանն ի մօտոյ:

ԺՆԼՂ. — Զ. Բ. — Ընդունած ենք Ձեր նամակն, շնորհակալ ենք Ձեր համակրութեան:

— Ռ. Պ. — Կուղարկենք միայն հոկտ. ամսաթիւերը. միւսները ըստ կարգին ուղարկուած են, եթէ չէք ընդունած, պատասխանատուն մենք չենք: Ժամանակին պէտք էր մտադիր ըլլալ:

ՅԻՒՐԻՍ — Ժ. — Կարգացէք, ինչոքներ, նախընթաց պատասխանը: 2. Յաջողութիւն...:

ՀԱՅԳԱՐԱՐԱԿ — Գ. Տ-Ա. — Ներեցէք եղած սխալման: Կ’ինչոքներ ուրիշ անգամ խմբագրութեանս վերաբերեալ ամենայն ինչ խմբագրութեան հասցէին ուղարկել:

ՔԱՆԻ ՄԸ ԲԱԺՆՈՐԴՆԵՐԸ, որոնք այս տարւոյ բաժանորդագիրը տակաւին Հասցուցին մեզի, մտադիր կ’ընենք, որ վճարմունքը ԿՆՆԵՆԿ Է, եւ ցորչափ այս եւ առաջիկայ տարւոյ բաժանորդագիրը մեր ձեռքը չէ հասած, թերթն այլ եւս պիտի չուղարկուի: Իսկ այս տարւոյ թերթերը կը ինչոքներ ետ դարձուցէք մեզ, եթէ չէք ուզեր անվճար թերթ քովնսնիլ պահել:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՀԱՅ ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ. ՈՐՈՎ-հետեւ մեր այնչափ ապահովեալ նամակներն ու թերթիս մէջ դրուած յայտարարութիւններն անպատասխանի մնացին, այս վերջին անգամ կը յայտարարենք, որ անպատճառ հաշիւներու կարգադրութեան կը սպասենք: Եթէ այս եւս ապարդիւն ըլլայ, կը մնայ մեզի խնդիրն պարզ եւ յայտնի կերպով յայտարարել:

ԵՍՐ. “ՀԱՆԳԻՍԻ”

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆՈՒԹԻՆՔ

Մեծապատիւ Տր. Վաչրամ Թորգոմանլին, որ հաճեցաւ Բէստէն բժշկի “Կրթութիւն բժշկական արուեստի” Ա. Հտր. Կ. Պոլ. 1833 եւ Ա.—Զ. Հտր. Կ. Պոլ. 1838—41, նուիրել Միւսրանութեանս Մատենադարանին:

Նոյնպէս Պր. Միսրոպ Զ. Սէթին, որ նուիրեց այլեւայլ զրբեր միւս մատենադարանին:

Հ. Գր. ԳԱԼԷՄՔԵԱՐԵԱՆ
Մատենադարանապետ:

“ՊԱՏԿԵՐ”

Կիսամսեայ: — Է. ՏԱՐԻ, 1896—1897:

Բաժանորդագիրն է՝ 50 դրանկան:

Հասցէն՝ Rédaction de la Revue “PATKER”, Constantinople, Péra, Yéchil-sokak, 1.

Պատկերազարդ “ՏԱՐԱԶ” Շաբաթաթերթ

Ը. ՏԱՐԻ, 1897:

Բաժանորդագիրն է՝ 6 ռուբլի:

Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакция журнала “ТАРАЗЪ”, Tiflis
Rédaction du journal “TARAZ”.

“ՓՈՒՆՔ”

Շաբաթաթերթ

Բաժանորդագիրն է՝ 2½ արծաթ մէծիւ

Հասցէն՝ Direction du journal arménien “POUNTCH Nafie Han, Balouk-Pazar 16 — Constantinople.

Պատկերազարդ **“ԱՂԲԻԻՐ”**, Ամսաթիւրթ
 ԺԵ. ՏԱՐԻ, 1897:
 Բաժանորդագրինն է՝ 3 րուբլի:
 Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакция “АГБЮРЪ”, Tiflis, Rédac-
 tion de la Revue “AGBUR”.

“ԱՐԶԱԳԱՆԿ”,
 Օրագիր: — ԺԵ. ՏԱՐԻ, 1897:
 Բաժանորդագրինն է՝ 10 րուբլի:
 Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакция журнала “АРДЗАГАНКЪ”,
 Tiflis, Rédaction du journal “ARDZAGANK”.

“ԲԱՏԱՎԱՊ”,
 Ամսաթիւրթ: — ԺԵ. ՏԱՐԻ, 1897:
 Բաժանորդագրինն է՝ 10 Ֆր. (4 րբ.)
 Հասցէն՝ Rédaction de la Revue “BASMAVEP”, Venise
 (Italie), St. Lazare.

“ԺԵՐԻՏԵՅԻ ԶԱՐԳԻՅԵ”,
 Օրագիր: — ԺԴ. Տարի 1897:
 Հասցէն՝ M. Dikran Djivelekian, Constantinople, Babi-Ali
 Djaddessi, Nr. 20.

“ՄԵՃՄՈՒՆՅԸ ԱԽՊԱՐ”,
 Օրագիր: — ԺԴ. ՏԱՐԻ, 1897:
 Բաժանորդագրինն է՝ 100 դր.:
 Հասցէն՝ “MEDJMOUA-I-AHBAR”, 65 Grand' Rue de Péra
 Constantinople.

“ՄՃԱԿ”,
 Օրագիր, շաբաթը 4 անգամ: — ԴԵ. ՏԱՐԻ, 1897:
 Բաժանորդագրինն է՝ 10 րուբլի:
 Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакция “МШАКЪ”, Tiflis, Rédac-
 tion du journal arménien “MSCHAK”.

“ՄՈՒՐՃ”,
 Ամսագիր: — ԺԴ. ՏԱՐԻ, 1897:
 Բաժանորդագրինն է՝ 10 րուբլի:
 Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакция журнала “МУРЧЪ”, Tiflis
 Rédaction de la revue “MURTCH”.

“ՆՈՐ-ԴԱՐ”,
 Օրագիր: — ԺԴ. ՏԱՐԻ, 1897:
 Բաժանորդագրինն է՝ 10 րուբլի: Արտատպումն է՝ 40 Ֆր.:
 Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакция газеты “НОР-ДАРЪ”, Tiflis
 Rédaction du journal “NOR-DAR”.

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ՅՈՒՅԱԿ ՀԱՅԵՐԷՆ ԶԵՌԱԳՐԱՅ

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՅ Ի ՎԻԵՆՆԱ

ԿԱԶՄԵՑ

Հ. ՅԱԿՈՎԲՈՍ Վ. ՏԱՇԵԱՆ

ՄԽԻԹ. ՈՒՍԷՆ

ՏՊԱԳՐԵԱԿ ՆՊԱՍՏԻԻ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ ԴԻՏՈՒԹԵԱՆՅ Ի ՎԻԵՆՆԱ

ՎԻԵՆՆԱ 1895

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ 1896 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻՆ

Մեծ 4ր, 17+277+64+1164 (= ՄԻԱՍԻՆ 1522) էջ:

5 լուսատիպ եւ 2 գունատիպ տախտակներով:

Գինն է Ֆր. 75.— = րբ. 29.— = մարկ 60.— = Ֆլ. 36.—: Ճամբու ծախքով Ֆր. 6.— կամ րբ. 2.30 աւելի:

Այս օրերս ուղարկուեցան Յուդակիս հրատարակութեան մասնակցողներու օրինակները:
Ի Կ.ՊՈԼԻՍ արդէն հասած են օրինակները եւ կարելի է մեր գործակալ Վ. Հ. Նոյիշէ Վ. Դաֆ-
 թանեանէն ընդունիլ, ներկայացընելով վճարման անդորրագրին եւ ծանադարհաձախսի համար հա-
 տուցանելով Ֆր. 6.—: **Ի ԿԱԿԿԱՍ** (Տփղիս, Բագու, Էջմիածին, Բաթում եւն) օրինակներն ու-
 ղարկուած են արկղով Ի Տփղիս. հասնելուն պէս (որ իբր 2 ամիս անշուշտ կը տեւէ) մեր Յարգելի
 Գործակալն Պր. Յ. Զաթալազեան կը յայտարարէ երեք անգամ “Մշակ”, եւ “Արձագանք”, թեր-
 թերուն մէջ, որմէ ետեւ իւրաքանչիւր մասնակցող յանձնելով անդորրագրին եւ ծանադարհաձախսի
 որոշեալ քաժինը վճարելով կ'ընդունի իւր օրինակն: Իսկ Կաւկասի միւս քաղաքները կ'ուղարկուի
 Տփղիսէն թղթատարաւ՝ վերադիր վճարմամբ ծանադարհաձախսի: Նոյնպէս կը կատարէ մեր Յարգելի
 Գործակալն Պր. Հ. Առաքելեան: **ՌՈՒՍԻՈՅ** միւս տեղերն եւ առ հատարակ **ՌԻՐԻՇ ԱՄԷՆ**
ՏԵՂ կ'ուղարկուի թղթատարաւ, իւրաքանչիւր օրինակն երեք ապահովեալ ծրարներով, որոյ փո-
 խարէն մասնակցողը կը պարտաւորին վճարել Ֆր. 6.— կամ րբ. 2.30 ծանադարհաձախս: Իսկ
 որոնց որ թղթատարի ծրարով կ'ուղարկուի, ծանադարհաձախսի հաշիւը ներփակեալ կ'ըլլայ:

ԽՄԲ. “ՀԱՆԳԷՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅԻ”,